

Asia: VN/25987/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hammaslääkäriliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi

Hammaslääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä tartuntatautilaiksi. Esityksessä ehdotetaan pääosin maaliskuussa 2017 voimaantulleen ja sen jälkeen monin kohdin päivitetyn tartuntatautilain korvaamista uudella samannimisellä lailla. Hammaslääkäriliitto pitää tärkeänä selkeyttämisen vuoksi, että lakia on päädytty uudistamaan kokonaisuudessaan.

Rokotussuoja

Uuden tartuntatautilain 52 §:ssä säädettäisiin, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluntuottajalla tai sille palveluja tarjoavalla taholla olisi voimassa olevan tartuntatautilain tavoin velvoite varmistaa, että tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiiden sosiaali- tai terveydenhuollon asiakkaiden tai potilaiden lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä toimivalla henkilöllä olisi rokotteen tai sairastetun taudin antama suoja tuhkarokkoa, vesirokkoa ja hinkuyskää vastaan. Palveluntuottajan tulisi kaikissa tilanteissa varmistua siitä, että tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiiden henkilöiden kanssa lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä käytettäisiin vain sellaisia henkilöitä, joilla olisi joko sairastetun taudin tai rokotteen antama suoja. Palveluntuottajalla olisi myös oikeus käsitellä ko. tehtävässä toimivan henkilön terveystietoja, jotka koskevat rokotteen tai sairastetun taudin antamaa suojaa tuhkarokkoa, vesirokkoa ja hinkuyskää vastaan.

Niin ikään ehdotetaan säädettäväksi, että palveluntuottajalla olisi jatkossa velvollisuus tarjota omille työntekijöilleen influenssarokotteet sekä tarvittaessa muita rokotteita sellaisia tartuntatauteja vastaan, joiden arvioidaan aiheuttavan erityisen sairastumisvaaran palveluntuottajan asiakkaille tai potilaille. Rokotteet voisi tarjota esimerkiksi osana työterveyshuoltoa. Näiden rokotteiden ottaminen olisi työntekijöille kuitenkin vapaaehtoista ja palveluntuottajan ei tarvitsisi varmistua siitä, onko työntekijä käyttänyt mahdollisuuttaan saada kyseinen rokote. Rokotteen ottamatta jättäminen ei siten vaikuttaisi siihen, voisiko työntekijä työskennellä työsuhteensa mukaisissa tehtävissä.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin niistä tehtävistä, joissa edellytettäisiin rokotuksen tai sairastetun taudin antamaa suojaa tuhkarokkoa, vesirokkoa ja hinkuyskää vastaan sekä niistä asiakas- tai potilasryhmistä, joiden kanssa lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä suojaa edellytettäisiin. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin myös niistä rokotteista, joita palveluntuottajan tulisi tarjota työntekijöilleen, mutta joiden antaman suojan olemassaoloa palveluntuottajan ei tarvitsisi tarkastaa.

Ehdotettu 52 §:n säännös selkeyttää nykysääntelyyn verrattuna palveluntuottajien ja työntekijöiden velvoitteita ja oikeuksia, ja helpottaa käytännön soveltamista. Hammaslääkäriliitto kannattaa muutosta.

Rokotus sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta- ja palveluyksiköissä

Uuden tartuntatautilain 53 §:ssä säädettäisiin, että jatkossa valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää työterveyshuollon sekä yksityisen terveydenhuollon mahdollisuudesta osallistua tartuntatautilaissa tarkoitettujen rokotusten toimeenpanoon esimerkiksi pandemiatilanteessa. Rokotustoiminta tulisi tällöinkin kuitenkin aina yhteensovittaa hyvinvointialueiden rokotustoiminnan kanssa. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös kohtuullisiin kustannuksiin sidotusta maksukatosta, jota sovellettaisiin yksityisen terveydenhuollon toimintaan niiden osallistuessa näiden rokotusten toimeenpanoon. Rokotukseen osallistuminen olisi yksityisen terveydenhuollon toimijoille vapaaehtoista, joten ne voisivat huomioida mahdollisen maksukatont päätöksessään osallistumisestaan rokotusten toimeenpanoon.

Hammaslääkäriliitto kannattaa vapaaehtoisuuteen perustuvaa rokotusten toimeenpanoon osallistumista.

Tilojen käytön tai toiminnan väliaikainen rajoittaminen tai kieltäminen

Uuden tartuntatautilain 75 §:ssä säädettäisiin tilojen käytön tai toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta ja 76 §:ssä tilojen käytön tai toiminnan väliaikaisesta kieltämisestä. Väliaikaiseen sulkemiseen ja toiminnan merkittävään rajoittamiseen liittyvän korvauksen perusteista säädettäisiin tartuntatautilaissa, mutta tarkemmin korvauksiin liittyvistä menettelyistä ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella. Tilanteessa, jossa viranomainen olisi tehnyt päätöksen tai valtioneuvosto antanut asetuksen tilojen käytön tai toiminnan väliaikaisesta kieltämisestä tai muista merkittävistä rajoituksista kohdistuen yrityksen liiketoimintaan, olisi yrityksellä tällöin oikeus kohtuulliseen korvaukseen. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä korvausten laskentatavasta, korvattavista kustannuksista ja korvauksen maksimimäärästä ja korvausmenettelyyn sovellettaisiin valtionavustuslakia.

Esityksestä ei käy tarkemmin ilmi, voisiko tilojen käytön tai toiminnan kieltäminen tai rajoitus koskea myös yksityistä suun terveydenhuoltoa. Mikäli suun terveydenhuollon osalta päädyttäisiin tilojen käytön tai toiminnan kieltämiseen tai rajoittamiseen, tulee korvausmenettelyssä huomioida suun terveydenhuollon yksikön kustannusten erityispiirteet.

Savanheimo Nora
Suomen Hammaslääkäriliitto ry